

GARANTİ BBVA, DENİZTEMİZ DERNEĞİ/ TURMEPA - MAVİ NEFES PROJESİ

Sorun ve Düşünce Refleksi

Denizdeki biyolojik üretimin ilk basamağı olan bitkisel planktonun (fitoplankton) bazı çevresel faktörlerin tetiklenmesiyle aşırı çoğalmasının bir ürünü olarak deniz suyuna salgıladıkları sümüksü, şeffaf, yapışkan bir organik madde olarak tanımlanan müsilaj, sıcaklık (iklim değişikliği etkisi), deniz suyundaki durağanlık ve Azot-Fosfor bolluğunun tetiklenmesiyle birlikte Marmara Denizi'nde önemli bir çevre sorunu haline geldi.

2000 yılından bu yana iş ortağımız olan Garanti BBVA, iklim kriziyle mücadeleye ve kapsayıcı büyümeye odaklanarak sürdürülebilir kalkınma amaçları için uzun yıllardır emek veren bir kurum. Marmara Denizi'ni tehdit eden bu çevre sorunu kapsamında sivil dayanışmayı sağlamak ve iletişimin gücüyle kamuoyunda bilinç oluşturmak adına yapılabilecek çalışmalar için Garanti BBVA en doğru proje ortağı olacaktır.

ARAŞTIRMA

A&B İletişim olarak iletişim yaklaşımımız ve sürdürülebilirlik prensiplerimiz doğrultusunda Garanti BBVA ile iyi bir partnerlik kurabilecek ve denizler konusunda alanında uzman olan bir STK'yı proje paydaşı olarak yanımıza almanın gerekliliğini gördük. Projemiz için DenizTemiz Derneği/TURMEPA ile işbirliği gerçekleştirme konusunda müşterimize öneride bulunduk. Başta Genel Müdür Recep Baştuğ olmak üzere tüm ekibin projeye coşkulu yaklaşımları üzerine çalışmaları başlattık.

PLANLAMA

Kapsamlı bir planlama süreci sonrasında Marmara Denizi'nde yaşanan müsilaj sorununun çözümü için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı öncülüğünde kurulan, Marmara Denizi Koruma Eylem Planı Koordinasyon Kurulu'nda yer alan TURMEPA'ya Garanti BBVA'nın desteğini sağlayarak, müsilajın yayılmasını engellemek, temizlenmesine destek olmak ve genel kirliliğin önüne geçmek için "Mavi Nefes Projesi"ni hayata geçirdik.

Üç yıl sürecek projenin deniz temizliği ayağında 2 adet deniz süpürgesi öncelikle İstanbul Boğazını temizlemesi, ancak süpürgelerin acil durumlarda müsilaj ve katı atık temizliği yapmak üzere başka denizlere de gitmesi planlandı.

Projenin 2. ayağını ise farkındalık eğitimleri oluşturdu. Mavi Nefes Projesi kapsamında gerçekleştirilecek eğitimlerle gelecek nesillerde deniz temizliği konusunda farkındalık yaratmak amaçlandı. Marmara Bölgesi'nde İstanbul, Tekirdağ, Kocaeli, Yalova, Bursa, Balıkesir ve Çanakkale olmak üzere 7 ilde, 60 bin öğrenci ve 4 bin öğretmen başta olmak üzere verilecek eğitimlerle bölgesel farkındalığın artırılması hedeflendi.

PROJENİN AŞAMALARI

- **Aşama 1:** Bu aşama için kampanyanın hedef kitlesi sürdürülebilirlik, çevre, doğa ve yaşam alanında yazılar/haberler yazan basın mensupları ve TV kanalları, ilgili STK'lar, kanaat önderleri, belediyeler, gençler ve Milli Eğitim camiası olarak belirlendi.
- **Aşama 2:** Basın mensuplarını İstanbul Boğazı'nda deniz süpürgelerinin yanaşabileceği bir mekanda, bir araya getirecek bir basın toplantısı ile projenin lansmanının yapılması kararlaştırıldı.

- **Aşama 3:** Projenin bir sonraki aşaması için okul eğitimleri ile de öğretmenler ve öğrencilerin bilgilendirilerek gençlerin soruna sahip çıkmaları hedeflendi ve eğitimlere başlandı.

Mesajlar ve Sözcüler

Garanti BBVA Genel Müdürü Recep Baştuğ ve TURMEPA Yönetim Kurulu Başkanı Şadan Kaptanoğlu projenin sözcüleri olarak seçildi. Basına verilen mesajların temelinde “Garanti BBVA’nın 15 yıldan uzun süredir sürdürülebilir kalkınma, iklim krizi ve eşitsizliklerle mücadele için inisiyatifler aldığı”, “bankanın çözüm üretmek için çalışmaya hazır olduğu” ve “denizlerimizin temizliğinin yanı sıra, problemin giderilmesinde büyük etki yaratacak ileri biyolojik arıtma sistemleri altyapılarının kurulması için hem finansman hem de belediyelere danışmanlık sağlanabileceği” yatıyordu.

UYGULAMA

Projenin Uygulanma Yılları: 2021, 2022, 2023.

I.YIL 2021 - 21 Eylül 2021 tarihinde TURMEPA Yönetim Kurulu Başkanı Şadan Kaptanoğlu ve Garanti BBVA Genel Müdürü Recep Baştuğ katılımı ile İstanbul, Ortaköy Feriye’de bir basın toplantısı düzenlendi. Toplantıya ulusal yayınların köşe yazarlarından, editörlerinden ve televizyon muhabirlerinden oluşan 36 kişilik bir basın grubu katıldı.

21 Eylül - 31 Aralık 2021 tarihleri arasında TURMEPA Deniz Süpürgeleri, 9.820 kilogram atık toplayarak geri dönüşüme kazandırdı. Deniz süpürgeleriyle 3 ay 9 günlük süre içerisinde toplanan atık 8.690 kişinin günlük olarak ürettiği atığa eşit miktardadır.

Mavi Nefes Farkındalık Eğitimleri kapsamında ortaokul seviyesinde gerçekleştirilen çevrimiçi eğitimlerle, çevre, küresel iklim krizi ve geri dönüşüm konularında farkındalık düzeyinin artırılması amaçlandı. Eğitimlerde içerik olarak “Küresel İklim Değişikliği, Küresel İklim Değişikliği ve Denizlerimiz, Deniz Salyası (Müsilaj), Kirlilik Kaynakları, Sıfır Atık Hareketi, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve Karbon Salınımı” konuları belirlendi ve öğrencilerle etkileşim kurularak eğitimler yürütüldü. Eğitimlerin başlangıcında ve sonunda, eğitimin içeriğine uygun olarak hazırlanan ön test ve son test uygulanmış, böylece eğitimlerin verimliliğinin ölçülmesi hedeflendi. Eğitimlerin başlangıç noktası olarak Kocaeli seçildi burada Başiskele, Derince, Dilovası, Gebze, Gölcük, İzmit, Kartepe ve Körfez olmak üzere 8 ilçede eğitimler gerçekleştirildi. İlk eğitim tarihi olan 18 Ekim 2021’den 29 Aralık 2021 tarihine kadar 50 okuldan 10.238 öğrenci ve 627 öğretmene ulaşılarak gelecek nesillere daha iyi bir dünya için farkındalık sağlandı.

Mavi Nefes projesinin önemli bir ayağını oluşturan Mavi Nefes Eğitim Otobüsü ile Marmara’ya kıyısı olan 7 ilde öğrencilerle buluşmak hedeflendi. Mavi Nefes Eğitim Otobüsü ilk senesinde sırasıyla Kocaeli’de 13 okul, 239 öğrenci, 21 öğretmen; İstanbul Üsküdar’da 7 okul, 248 öğrenci, 19 öğretmen; İstanbul Beykoz’da 6 okul, 183 öğrenci, 9 öğretmen; Bursa’da ise 9 okul, 231 öğrenci ve 16 öğretmen ile buluştu. Mavi Nefes Eğitim otobüsünde, Robotik Kodlama ve Üretim Becerileri Atölyeleri gibi öğrencilerin projeler tasarlayıp bunların ilk örneklerini ortaya koyabilecekleri, kodlama bilinci kazanarak ileride gelişmiş projeler tasarlayabilecekleri eğitim atölyeleri yer aldı.

BÜTÇE

DEĞERLENDİRME

Okul, öğrenci ve öğretmenlerin katılımı: Mavi Nefes Projesi Çevrimiçi Farkındalık Eğitimleri ile 50 okuldan 10.238 öğrenci ve 627 öğretmene ulaşıldı. Ayrıca Mavi Nefes Eğitim Otobüsü sırasıyla Kocaeli’de 13 okul, 239 öğrenci, 21 öğretmen; İstanbul Üsküdar’da 7 okul, 248 öğrenci, 19 öğretmen; İstanbul Beykoz’da 6 okul, 183 öğrenci, 9 öğretmen; Bursa’da ise 9 okul, 231 öğrenci ve 16 öğretmen ile buluşuldu.

Eğitimler sonucunda:

- Sürdürülebilir kalkınma amaçlarının neler olduğuna yönelik hazırlanan soruya ön testte öğrencilerin %69,7’si doğru yanıtı verirken son testte bu oran %82,6’ya yükseldi.
- Küresel iklim değişikliği konusunda öğrencilere yöneltilen soruya, ön testte öğrencilerin %74,1’i doğru yanıt verirken son testte %88,7’si doğru yanıt verdi.
- Sıfır Atık hareketinin, atıkların geri kazanımı olduğunu ifade eden soruya ön testte öğrencilerin %70,6’sının doğru yanıt verdiği, son testte ise soruyu %83,2’sinin doğru olarak yanıtladığı görüldü.
- Mavi karbonun denizlerimiz için önemli olduğu sorusuna ön testte %41,5 oranında doğru yanıt verilirken son testte bu oran %82,0’ye çıktı.
- Ön-test sonuçlarında 74 öğretmen oksijenin temel kaynağının deniz olduğunu söylerken bu sayı son-testte 84’e çıktı.
- “Sıfır Atık sisteminde plastik atıklar hangi renk kutuda ayrıştırılır?” sorusunu ön-testte yalnızca 19 öğretmen “sarı” cevabı vererek doğru yanıtlarken son-testte bu rakam 62 öğretmene ulaştı.
- “Sıfır Atık sisteminde en önemli hedef aşağıdakilerden hangisidir?” sorusunu ön-testte 51, son-testte 59 öğretmen “atıkların önlenmesi” cevabını vererek doğru yanıtladı.

Mavi Nefes projesi kapsamında gerçekleştirilen farkındalık eğitimlerine öğrencilerin ve öğretmenlerin göstermiş oldukları ilgi ve aktif katılım, ön-test/son-test sonuçlarına da yansdı. Eğitim sonucunda elde edilen veriler, öğrencilerin ve öğretmenlerin eğitim esnasında ve bitiminde sergilemiş oldukları olumlu tutumlar Mavi Nefes Farkındalık Eğitimleri’nin hedeflenen kazanımları sağlamada önemli bir adım olduğunu ortaya koydu.

Denizlerimizdeki kirlilik sorununun çözümüne yönelik öğrencilerin etkili ve yaratıcı çözüm önerileri getirmeleri, Mavi Nefes Eğitim Otobüsünde gerçekleştirilen Robotik Kodlama ve Üretim Becerileri atölyelerinin istenilen kazanımları sağlamada başarılı olduğunu gösterdi.

Medya kapsamı: Basın toplantısını ulusal basından toplam 36 gazeteci takip etti. Yazılı basında ve online sitelerde yer alan haberler ile birlikte 4,5 milyona yakın kişiye ulaşım sağlandı. Televizyon kanalları Bloomberg HT, NTV ve ÜLKE TV’de proje haberleri yer aldı. Ayrıca Açık Radyo’da günlük çevre ve ekoloji haberlerinin yer aldığı “Gezegenin Geleceği” programında da projeye yer verildi. Proje kapsamında medyanın gücü en etkin şekilde kullanılarak kamuoyu farkındalığı oluşturuldu.

“Mavi Nefes Projesi” kapsamında yürütülen deniz temizliği ve eğitim çalışmalarıyla denizlerimizi tehdit eden kirlilik konusunda farkındalık artırılarak deniz kirliliği konusu kamuoyunun gündemine taşındı. Eğitimlerle çocuklara, öğretmenlere ve çarpan etkisiyle ise ailelerine ve yakınlarına ulaşıldı. Proje ile Marmara Denizi’ndeki ekosistemin iyileşmesine katkı sağlanırken, gelecek kuşaklara daha temiz denizler bırakılmaya da destek olundu.

